

ประสิทธิผลรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถ ในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

An Effectiveness of An Experience-Based Learning Model to Enhance Communication and Emotional Intelligence Capacities of Children Early Childhood

¹นาตยา หกพันนา, ²สฤณี ศรีขาว และ ³นิราศ จันทรจิตร

¹Nataya Hokpanna, ²Sarit Srikhao and ³Nirat Jantharajit

มหาวิทยาลัยนครพนม

Nakhon Phanom University, Thailand

E-mail: ¹nataya4888@gmail.com, ²sarit63@hotmail.com, ³n20jann@hotmail.com

Received November 8, 2022; Revised November 20, 2022; Accepted December 16, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2. เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยของนักเรียน ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้ตามรูปแบบกับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบปกติ โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ระยะก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test และวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ และนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผลการศึกษา ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย พบว่าการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของบุคคล คือความฉลาดทางอารมณ์กับตนเอง คนที่มีอีคิวสูง แสดงออกโดยเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีเข้ากับผู้อื่นได้ดี รู้จักการทำงานเป็นทีม สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพกับคนอื่นได้ รู้จักเห็นอกเห็นใจเข้าใจความรู้สึกของคนอื่นเป็นอย่างดี เมื่อเกิดปัญหากับชีวิตรู้จักจัดการกับปัญหาอย่างสร้างสรรค์นั่นเอง รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย

ของความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้; ความสามารถในการสื่อสาร; ความฉลาดทางอารมณ์; เด็กนักเรียนปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research were as follows: 1. to compare the communication ability and emotional intelligence of students who have organized learning experiences according to style between before and after studying according to the pattern of learning management. and 2. to compare the communication abilities and emotional intelligence of early childhood students, between the learning group and the learning group by comparative analysis of communication abilities and emotional intelligence of preschool children. The group received the learning management according to the pre-school and post-school learning experience model by using a statistical t-test and comparative analysis of the communication ability and emotional intelligence of the preschool children in the group receiving the learning experience. Organize learning according to the learning experience and the group of students who received normal learning management.

The results of the study of basic information for the development of the learning experience model in organizing the learning experience, developing communication abilities, and developing emotional intelligence in early childhood indicated that communication and emotional intelligence are essential to a person's daily life. People with high EQ are characterized by good interpersonal relationships, know how to work as a team, and can create visual relationships with others. Know how to empathize with and understand the feelings of others as well. When there is a problem in life, know how to deal with it creatively. As well as those who have the ability to adapt well to various situations, the emotional intelligence of early childhood children was higher than the students who received Normal teaching was statistically significant at the .05 level, with the students in the Thong group having higher communication skills and emotional intelligence of early childhood children than the control group.

Keywords: Integrated experience model; Communication capacity; Emotional intelligence; early childhood children

บทนำ

การจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัย การจัดประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลายสอดคล้องกับวิถีชีวิตเด็กทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจและสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเองการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายต่อเด็กการพูดเป็นกิจกรรมทางภาษาอย่างหนึ่งที่เด็กใช้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น เพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกและความต้องการของตนเอง การพูดที่เกิดจากการมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับบุคคลรอบตัวพูดคุยและสนทนาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเด็กปฐมวัยเป็นช่วงที่พัฒนาการทางภาษามีการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและเป็นไปในทิศทางบวก ส่งผลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างรอบด้าน การเข้าใจถึงความสามารถทางภาษาของเด็กตามวัยจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการจัดกิจกรรมทางภาษาเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดพื้นฐานของเด็กปฐมวัย (รวิวรรณ รุ่งโพธิ์วัลย์ 2556) ความเข้าใจทางภาษาและการแสดงออกเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในสมอง ซึ่งเวลาที่จะแสดงออกในแต่ละคนอาจเร็วช้าไม่เท่ากัน (พรพิไล เลิศวิชาและ อัครภูมิ จุภากร, 2550) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดการศึกษาออลดอร์ฟ มุ่งเน้นให้เด็กมุ่งมั่นตั้งใจในการทำคามดี ภายในจิตใจของเด็ก จึงให้ความสำคัญกับการเล่นเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากงานของเด็กคือการเล่น รวมทั้งการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันซึ่งพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจและสังคมมีความเกี่ยวข้องไม่แยกจากกัน เพราะการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมทางอารมณ์ อาจหมายถึงพฤติกรรมด้านจิตใจและสังคมด้วย (วิภา กวีสมนบูรณ์, 2542) ดังที่ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2556) ได้อธิบายไว้ว่าพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัย โดยทั่วไป ผู้เรียนจะมีพฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา เปลี่ยนแปลงง่ายเพราะช่วงของระยะความสนใจสั้นและเป็นความสามารถในการแสดงความรู้สึกของเด็ก (Psycho-social Development) ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคลิกภาพเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โกลแมน (Goleman, 1998) กล่าวถึง บุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะมีลักษณะดังนี้ คือ มีความสามารถทางอารมณ์ส่วนบุคคล (Personal Competence) และมีความสามารถทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งเป็นทักษะทางสังคม (Social competence) คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะมีลักษณะสำคัญ มีความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น หลักการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับคน วัตถุ และสิ่งของ จึงจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด สอดคล้องกับ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2553) กล่าวว่า การเริ่มต้นให้เด็กสามารถเข้าใจอารมณ์ของตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น สามารถตอบสนองและแสดงพฤติกรรมด้านอารมณ์ที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญ

พัฒนาการทางด้านอารมณ์-จิตใจที่ดี เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านสติปัญญา และนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ในระดับขั้นที่สูงขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมทางด้านอารมณ์-จิตใจของเด็กปฐมวัย สมองส่วนหน้ามีหน้าที่เกี่ยวกับความคิด โดยสมองซีกซ้ายจะมีหน้าที่คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลควบคุมเกี่ยวกับภาษา ส่วนสมองซีกขวามีหน้าที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ การทำงานของสมอง การเรียนรู้และการเล่นของเด็กปฐมวัย โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ ถือว่าการเล่น

อย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 สมองยังเป็นอวัยวะที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ภาษาและการสื่อสาร จากการปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูในชีวิตประจำวันและสถานการณ์รอบตัว สมองเด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดีต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมของภาษาที่เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมจึงจะเรียนรู้ได้ดี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) วัยเด็กเพื่อให้มีความฉลาดทางอารมณ์สูง คือเรื่องความซื่อสัตย์ การรัก และมีเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีการสื่อสารที่เปิดเผยตรงไปตรงมา มีความสุขและสนุกสนาน

ลักษณะธรรมชาติโดยทั่วไปแล้ว เด็กปฐมวัยมีความอยากรู้อยากเห็นหรือกล่าวได้ว่าเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้ความเป็นตัวของตัวเอง (Self-Identity) กิจกรรมที่สามารถพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ผูกติดแสดงเหตุผลความรู้สึกที่เป็นจริง จะทำให้เกิดความเข้าใจอารมณ์ของตนเอง และผู้อื่นทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับผู้อื่น ดังที่ รีเบคก้า (Rebecca, 1998) กล่าวถึงวิธีพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในห้องเรียนสำหรับเด็ก คือให้เด็กได้แสดงออกทางการรับรู้ของตนเอง โดยการบอกเล่าให้เพื่อนฟัง การแสดงท่าทาง การร้องเพลง การวาดรูปที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางความรู้สึกเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย รู้จักควบคุมอารมณ์พอใจ ภาคภูมิใจในงานของตน เพื่อเป็นการสร้างความรู้ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารมีเหตุผลและการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาบุคลิกภาพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุผลตามที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก และเป็นทางเลือกทางหนึ่งที่สามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ให้เด็กพร้อมที่จะเผชิญกับชีวิตในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ โดยการเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบ

2 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบ กับกลุ่มที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบปกติ

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่สนับสนุน ดังนี้

แนวคิดเชิงบริหาร

แอนเดอร์สัน (Anderson, 2002) การคิดเชิงบริหาร (Executive Functions; EFs) หมายถึง การทำงานของสมองระดับสูง ที่เชื่อมโยงประสบการณ์ในอดีตกับสิ่งที่เรากำลังทำในปัจจุบัน ช่วยให้เราควบคุมอารมณ์ ความคิด การตัดสินใจ และการกระทำส่งผลให้เราลงมือทำงานและมุ่งมั่นทำงานสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Goal Directed Behavior)

ความสามารถในการคิดเชิงบริหาร หมายถึง การที่เด็กปฐมวัยจัดการตนเองโดยผ่านกระบวนการคิด วางแผน จัดระบบ ตัดสินใจ มีสมาธิ ควบคุมพฤติกรรม แก้ปัญหาและประเมินการตัดสินใจของตนเอง

แนวการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารหรือ EF ของเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 6 ปี ครูควรจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการ ความสามารถและความสนใจของเด็ก จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือกระทำ ได้คิดริเริ่ม วางแผน ปฏิบัติและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น บุคคลอื่น สื่อและแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลายมีความหมายกับเด็ก ได้รับการส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี มีพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการพัฒนาและการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารหรือ EF ของเด็กที่บ้านอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

แนวคิดการสืบเสาะหาความรู้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการสืบเสาะในชั้นอนุบาลหรือที่เรียกว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-based Learning) ทำได้อย่างน้อยใน 2 แนวทาง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ลักษณะสำคัญของการสืบเสาะหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัยมาเป็นแนวทางในการเลือก ออกแบบ และปรับปรุงกิจกรรมหรือรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีอยู่เดิมให้ส่งเสริมการสืบเสาะของเด็กปฐมวัยมากขึ้น การนำรูปแบบการเรียนรู้หรือกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่นักการศึกษาได้พัฒนาขึ้นสำหรับส่งเสริมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ของผู้เรียนโดยเฉพาะมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

แนวคิดภาษาธรรมชาติ

การจัดประสบการณ์แบบภาษาธรรมชาติมีจุดเน้นให้เด็กได้ตอบสนองต่อเรื่องราวและวรรณกรรมคัดสรรที่ใช้เป็นสื่อพัฒนาทักษะภาษาด้านต่างๆ อย่างเป็นองค์รวม (Ruddell, 2002 .14) แนวคิดพื้นฐานเพื่อเข้าใจและให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์อย่างมีคุณภาพ

ประกอบด้วยความหมาย ความสำคัญ แนวคิด หลักการ การจัดสภาพแวดล้อม บทบาทของผู้จัด ประสพการณ์ และบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

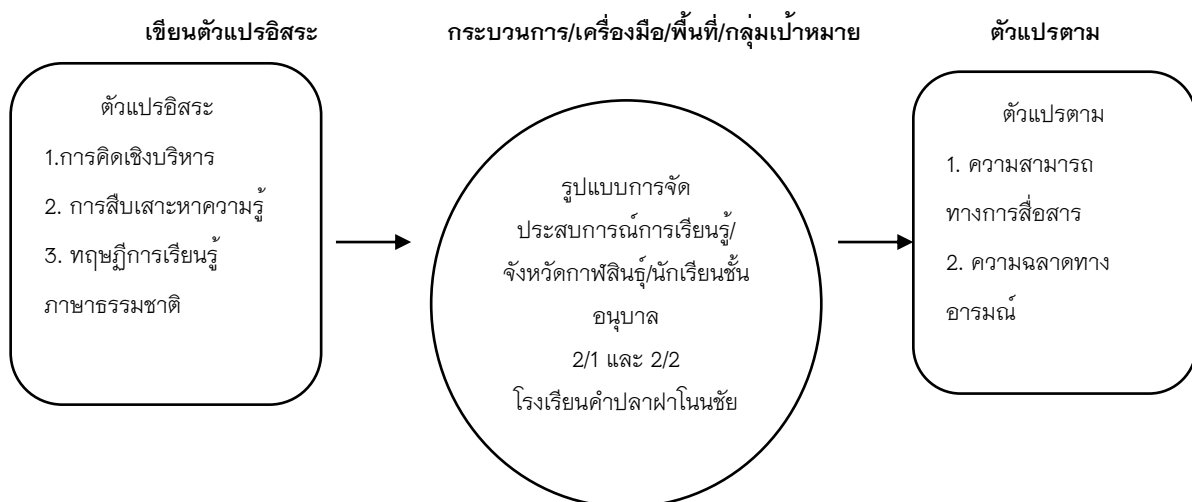
การสอนภาษาแบบธรรมชาติทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา ทำให้เรียนรู้ภาษาได้ง่ายขึ้น เพราะการเรียนมีความหมายต่อผู้เรียน เกิดความสัมพันธ์ทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งจะทำให้เด็กปฐมวัยพัฒนาความสามารถทางภาษาอย่างเต็มศักยภาพ

แนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดประสพการณ์การเรียนรู้

จอยซ์และเวลล์ (Joyce & Weil, 2000) ได้สรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ไว้ว่าการพัฒนารูปแบบการจัดประสพการณ์ต้องมีทฤษฎีรองรับเช่น ทฤษฎีด้านจิตวิทยาการเรียนรู้เมื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสพการณ์แล้วก็นำไปใช้อย่างแพร่หลายจะต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการนำไปใช้ในสถานการณ์จริงและนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไขอยู่เรื่อย ๆ การเสนอรูปแบบการจัดประสพการณ์แต่ละรูปแบบของจอยซ์และเวลล์ ได้มีการนำไปทดลองใช้ในห้องเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดรูปแบบการประสพการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยผู้วิจัยสามารถเขียนกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ เป็นรูปแบบการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 1. การคิดเชิงบริหาร 2. การสืบเสาะหาความรู้ 3. ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติ

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย 1. ผลความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ โดยการเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบ 2. ผลเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ ของกลุ่มนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบ กับกลุ่มที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบปกติ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามแนวคิดเชิงบริหาร การสืบเสาะหาความรู้ และทฤษฎีภาษาธรรมชาติ ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งกำหนดการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะดังต่อไปนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและศึกษาคุณลักษณะความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยโดยดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่

1) การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2) การศึกษาเอกสารองค์ความรู้ กรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

3) ศึกษาคุณลักษณะความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

4) การสังเคราะห์ร่างรูปแบบพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง

5) ตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมของร่างรูปแบบพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยการสนทนากลุ่มอิง ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 5 คน และประเมินคุณภาพ ความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

6) สร้างเครื่องมือและจัดทำเอกสารคู่มือประกอบการใช้ร่างรูปแบบพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 1 ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะปรับปรุงสาระสำคัญของร่างรูปแบบ รวมทั้งตรวจสอบคุณภาพและความถูกต้องเหมาะสมของร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้วยกิจกรรมการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship Approach) โดยประเมินคุณภาพความเหมาะสมของร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเอกสารคู่มือการใช้รูปแบบ และดำเนินการประเมิน ความเที่ยงตรงของเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบประเมินความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทาง

อารมณ์ของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ที่ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

การวิจัยระยะที่ 2 การทดลอง (Try Out) ใช้ร่างรูปแบบพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย พร้อมปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเครื่องมือต่างๆที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการทดลองให้มีคุณภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านป่าแดง ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี) จำนวน 30 คน ที่มีบริบทการเรียนรู้และความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้และนำข้อมูลผลการทดลองใช้รูปแบบในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์และมีคุณภาพไม่เหมาะสม มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลในการทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้แก่นักเรียนโรงเรียนคำปลาผาโนนชัย ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี) จำนวน 30 คน ซึ่งมีเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จำนวน 24 แผน แบบประเมินความสามารถในการสื่อสารที่สร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ที่สร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับจำนวน 15 ข้อ

การวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ระยะก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นและเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่จัดประสบการณ์เรียนรู้ตามรูปแบบกับกลุ่มที่จัดประสบการณ์เรียนรู้แบบปกติ

1. วิธีดำเนินการวิจัย การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตทำการทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นต่อผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนป่าแดง

1.2 ผู้วิจัยจัดเตรียมเอกสารเครื่องมือก่อนนำไปใช้ ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 2) แบบประเมินความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนปฐมวัย และ 3) หลังใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

1.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยทำการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและบันทึกคะแนนเป็นคะแนนก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.4 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ 1 ถึงแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ 24 ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองใช้ระยะเวลาในการทดลองภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยทำการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน (วันจันทร์วันพุธและวันศุกร์) วันละ 40 นาที เวลา 09.30 – 10.10 น. ระหว่างเดือนมิถุนายน – กันยายน 2565

1.5 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนปฐมวัยโดยทำการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและบันทึกคะแนนเป็นคะแนนหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.6 ผู้วิจัยนำคะแนนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มาทำเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยและนำคะแนนจากแบบประเมินมาทำการวิเคราะห์เพื่อหาต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การดำเนินการวิจัยในชั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคำปลาผาโนนชัย จำนวน 2 ห้องเรียนจำนวนนักเรียน 60 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 2 (อายุ 4-5 ปี) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคำปลาผาโนนชัย จำนวน 2 ห้องเรียน ประกอบไปนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลอง และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการเลือก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยชั้นตอนนี้ 4 มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ

- 1) แบบประเมินความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย
- 2) แบบประเมินด้านการสังเกตความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามปกติ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 กลุ่มทดลอง 2/1 และกลุ่มควบคุม 2/2 โรงเรียนคำปลาฟาโนนชัย ตามเงื่อนไขการวิจัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหา รวม 16 ชั่วโมง ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้และเวลาทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2

หน่วยการเรียนรู้	สาระที่ควรเรียนรู้	เวลาเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	เรื่องที่ 1 ชื่อของฉัน	09.30-10.10 น.
	เรื่องที่ 2 รูปร่างหน้าตา	09.30-10.10 น.
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 บุคคลที่ฉันรู้จัก	เรื่องที่ 1 อาชีพในฝัน	09.30-10.10 น.
	เรื่องที่ 2 ครอบครัวที่ฉันรัก	09.30-10.10 น.
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ธรรมชาติรอบตัว	เรื่องที่ 1 ดอกไม้แสนสวย	09.30-10.10 น.
	เรื่องที่ 2 ต้นไม้หลากหลาย	09.30-10.10 น.

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ครั้งละ 40 นาที รวม 24 ครั้ง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ ระยะก่อนเรียนและหลังเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2) เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

1. วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบและกรอบวัตถุประสงค์การวิจัย โดย ดำเนินการทดสอบทางสถิติตามเงื่อนไขข้อตกลงเบื้องต้นของการทดสอบด้วยสถิติ MANOVA ได้แก่ 1) การทดสอบความเท่าเทียมกันของค่าเฉลี่ยพื้นฐานตัวแปรตามแต่ละตัวระหว่างกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมด้วยสถิติ t-test (Independent sample) 2) การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย ($r \times y$) ของตัวแปรตามทั้ง 2 รายการและ 3) ทดสอบความเป็นโค้งปกติ (Normality test) คะแนนหลังเรียนของตัวแปรตามในแต่ละมิติของการเปรียบเทียบของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 30 คน และนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ ระยะก่อนเรียนและ หลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test

1.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ และนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยใช้สถิติทดสอบ F-test (One Way MANOVA) และ univariate test

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้

ตัวแปรตาม	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df	t-test	Sig.
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
ความสามารถในการสื่อสาร	75	41.20	5.22	70.53	2.85	29	54.56*	.000
ความฉลาดทางอารมณ์	75	34.27	5.97	69.17	3.06	29	56.65*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสื่อสาร ก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ 41.20 และ 70.53 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.22 และ 2.85 ตามลำดับ และมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ ก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ 34.27 และ 69.17 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.97 และ 3.06 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยระหว่างกลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้ตามรูปแบบกับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบปกติ ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 3-8

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ

ตัวแปรตาม	คะแนนเต็ม	คะแนนสอบ	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
			$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ความสามารถในการสื่อสาร	75	หลังเรียน	70.53	2.85	41.20	5.22
ความฉลาดทางอารมณ์	75	หลังเรียน	34.27	5.97	69.17	3.06

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการสื่อสาร เท่ากับ 70.53 และ 41.20 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.85 และ 5.22 ตามลำดับ และค่าเฉลี่ย

ความฉลาดทางอารมณ์ เท่ากับ 34.27 และ 69.17 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.97 และ 3.06 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบคะแนนพื้นฐานความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หลังเรียนก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยใช้สถิติทดสอบ t-test (Independent sample)

ตัวแปรตาม	คะแนนเต็ม	กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง		df	t-test	Sig.
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
ความสามารถในการสื่อสาร	75	41.20	5.22	41.20	5.22	.000	58.00	1.000
ความฉลาดทางอารมณ์	75	33.10	6.41	34.27	5.97	-.730	57.71	.469

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนพื้นฐานความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การทดสอบความเป็นโค้งปกติ (Normality test) ของคะแนนความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม จำแนกรายด้าน ตามเงื่อนไขข้อตกลงเบื้องต้นการทดสอบด้วยสถิติ MANOVA

ตัวแปรตาม	Kolmogorov-Smirnov					
	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
ความสามารถในการสื่อสาร	.107	30	.140	.150	30	.235
ความฉลาดทางอารมณ์	.147	30	.437	.167	30	.333

จากตารางที่ 5 พบว่าคะแนนหลังเรียนด้านความสามารถความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกรายด้านของนักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ มีการกระจายของคะแนนสอดคล้องกับเงื่อนไขของโค้งปกติ (Normal Curve) เมื่อทดสอบด้วยสถิติ Kolmogorov-Smirnov ซึ่งมีระดับนัยสำคัญจากการทดสอบทางสถิติ เท่ากับ .140, .235, .437, .333 ตามลำดับ แสดงว่าคะแนนดังกล่าว มีการกระจายเป็นโค้งปกติ

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ

ตัวแปรตาม	จำนวน	คะแนนเต็ม	r	Sig.
ความสามารถในการสื่อสาร	30	75	.490	.027*
ความฉลาดทางอารมณ์	30	75		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่าความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หลังเรียนของนักเรียนรวมทั้งสองกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้และ กลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติรวม 30 คน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์ เท่ากับ .490 และเป็นไปตามเงื่อนไขข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติทดสอบความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One –way MANOVA)

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบและกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (One-way MANOVA)

ตัวแปร	สถิติทดสอบ	Value	Hypothesis df	Error df	F	Sig.
การจัดการเรียนรู้	Pillai's Trace	.92	2.00	57.00	4.32	.000*
	Wilks' Lambda	.06	2.00	57.00	4.32	.000*
	Hotelling's Trace	15.16	2.00	57.00	4.32	.000*
	Roy's Largest Root	15.16	2.00	57.00	4.32	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (One-way MANOVA) พบว่านักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ มีความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จึงได้ทำการทดสอบด้วย Univariate Tests ปรากฏผลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของนักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบและกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติด้วย Univariate Test

ตัวแปรตาม	แหล่งแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความสามารถในการสื่อสาร	Group	12906.67	1	12906.67	729.43	.000*
	Error	1026.27	58	17.694		
ความฉลาดทางอารมณ์	Group	18270.15	1	18270.15	811.36	.000*
	Error	1306.03	58	22.52		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า นักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับกรอบแนวคิด ที่ปรากฏผลเช่นนี้ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้สนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ภายใต้ เงื่อนไขการคิดเชิงบริหาร การสืบเสาะหาความรู้ และทฤษฎีภาษาธรรมชาติ โดยครูมีการตั้งคำถามแบบปลายเปิดเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้มีการสื่อสาร การตอบโต้ และแสดงความรู้สึกลึกซึ้งของตัวเองออกมา ไม่ว่าจะเป็นการทำกิจกรรมเดี่ยว และกิจกรรมกลุ่ม จะเห็นได้ว่ากระบวนการเรียนรู้ตามทฤษฎีดังกล่าว ได้เสริมสร้างความสามารถทางสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ รวมถึงความสามารถในการสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์ การเรียนรู้ทางสังคมตามเงื่อนไข ศักยภาพความสนใจและประสบการณ์พื้นฐานของนักเรียน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับกรอบแนวคิด เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ที่พัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กนักเรียนกลุ่มที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบ โดยการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กสื่อสารบอกความต้องการของตนเองว่ามีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร มีอารมณ์ ความรู้สึกอย่างไร หรือไม่ชอบอะไร เพื่อให้สามารถสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ อารยา วานิชทิพย์ (2550) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดประสบการณ์ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่มีต่อความเข้าใจคำศัพท์สำหรับเด็กอนุบาล ผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความเข้าใจคำศัพท์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และมีความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดเชิงบริหาร การสืบเสาะหาความรู้ และแนวคิดทฤษฎีภาษาแบบธรรมชาติ ผู้วิจัยสังเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สังเคราะห์ขั้นตอนออกเป็น 4 ขั้นตอนปรากฏ ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมสภาพแวดล้อม (Environment) หมายถึง ครูวางแผนการเรียนรู้จากการตัดสินใจจัดกระทำต่อสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ อันได้แก่ ของจริง ของจำลอง เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่ครูนำเสนอด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การปรึกษา การอภิปราย และการแสดงความคิดเห็นเพื่อสื่อสารถึงความรู้ ความคิดความรู้สึกและความต้องการในการเรียนรู้ของเด็ก

ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างประสบการณ์ (Active Learning) เด็กเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน โดยการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนและผู้ปกครองผ่านสื่อสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมพัฒนาสังคมนิสัย กิจกรรมพัฒนาการคิดกิจกรรมพัฒนาภาษา และกิจกรรมส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการได้ลงมือ

ขั้นที่ 3 ขั้นเรียนรู้สังคมและเข้าใจอารมณ์ผู้อื่น (Learning Social & Understand Other Emotions) หมายถึง เด็กปฐมวัยนำเสนอการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นโดยการเล่าเรื่องราวกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มให้เพื่อน ครูและผู้ปกครองฟัง ซึ่งเป็นการสะท้อนความคิด การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความเข้าใจ และยอมรับการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและประเมินผล (Summary and Evaluation) หมายถึง เด็กปฐมวัยร่วมกันสรุปสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติและประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม

สรุป

การศึกษาประสิทธิภาพรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ประกอบด้วย 1) เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ ระยะก่อนเรียนและหลังเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสื่อสาร ก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ 41.20 และ 70.53 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.22 และ 2.85 ตามลำดับ และมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ ก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ 34.27 และ 69.17 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.97 และ 3.06 ตามลำดับ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัยกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการสื่อสาร เท่ากับ 70.53 และ 41.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.85 และ 5.22 ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ เท่ากับ 34.27 และ 69.17 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.97 และ 3.06 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยเป็นคุณลักษณะที่มีความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสมและความน่าเชื่อถือที่แสดงถึงทักษะความสามารถในการจัดการตนเองโดยผ่านกระบวนการคิด การวางแผนจัดการ การจัดระบบ การตัดสินใจ มีสมาธิ ควบคุมพฤติกรรม แก้ปัญหา และประเมินการตัดสินใจของตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนั้นในการส่งเสริม สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือทางการศึกษา จึงควรพิจารณานำทั้ง 3 ด้านไปใช้ทั้งหมด ได้แก่ ด้านการยับยั้งชั่งใจ ด้านการเปลี่ยนความคิด และด้านการควบคุมอารมณ์

2. สถานศึกษาสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สามารถนำความสามารถการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจและสังคม เพื่อศึกษาทำความเข้าใจถึงจุดเด่นและจุดด้อยของความสามารถการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยเมื่ออยู่ที่โรงเรียนและที่บ้าน เพื่อนำไปสู่การวางแผนที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ช่วยเหลือทางการศึกษาที่เหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาความสามารถการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยนั้น ควรจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนทั้งนี้กิจกรรมไม่ควรจะนานจนเกินไปเพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

2. การศึกษาความสามารถการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยสามารถพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กในวัยอื่นๆ ที่สูงขึ้นไปเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้มากขึ้น เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

3. ควรมีการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาความสามารถการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการของลูกอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูที่สร้างสรรค์ต่อไป

4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สามารถจัดทำได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการนำไปใช้ของผู้ศึกษา ดังนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ผู้วิจัยนำเสนอ ซึ่งผู้ที่สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคม บริบทและสภาพแวดล้อมของตนเอง

5. ควรมีการพัฒนาด้านทักษะสำหรับเด็กปฐมวัยในด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบัน ทักษะทางอารมณ์และสังคม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

วีณา ก้วยสมบุญ. (2542). *การศึกษาการพัฒนาและการใช้หลักสูตรในโรงเรียนอนุบาลที่ใช้แนวคิดทางการศึกษาแบบมอนเตสซอรีและวอลดอร์ฟ*(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรพิไล เลิศวิชา และ อัครภูมิ จุฬากร. (2550). *สมองวัยเริ่มเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: พิมพ์พิณิจ การพิมพ์.

รวิวรรณ รุ่งโพธิ์วัลย์. (2556). *การส่งเสริมทักษะภาษาสำหรับเด็ก. ในตำราพัฒนาการและพฤติกรรมเด็ก เล่ม 3 การดูแลเด็กสุขภาพดี*. กรุงเทพฯ: บริษัท ปิยอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์ จำกัด.

สมโภชน์ เขี่ยมสุภาสิต. (2553). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2556). *การวัดและการประเมินผล: เด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อารยา วานิชทิพย์. (2550). *ผลของการจัดประสบการณ์ภาษาอังกฤษ ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่มีต่อความเข้าใจคำศัพท์สำหรับเด็กอนุบาล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร*(วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Anderson, P. (2002). Assessment and development of executive function (EF) during childhood. *Child Neuropsychol*, 5(2), 71–82.

Goleman, D. (1998). *Working with emotional Intelligence*. New York: Bantam Book.

Joyce, B., & Weil, M. (2000). *Model of teaching* (5th ed.). Boston: Aliyn & Bacon.

Kaufman, C. (2010). *Executive Function in the Classroom: Practical Strategies for Improving Performance and Enhancing Skills for All Students*. Maryland: Paul H. Brookes Publishing.

Rebecca, N. (1998). The Comfort Corner: Fostering Ressiliency and Emotional Intelligence. *Childhood Education*, 7(4), 200–204.